

■ КОМПЕТЕНТНО

«Можливість побудови кар'єри – прекрасний стимул для сумлінної служби»

Внесено зміни до «Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України». Як вони вплинуть на прикордонників, розповідає генерал-майор Микола Маланчій.

4-5
стор.

■ регіональна безпека

Кордон з Молдовою: спільний контроль в пріоритеті

В Адміністрації Держприкордонслужби відбулася робоча зустріч першого заступника Голови Служби Василя Серватюка із заступником начальника Генерального інспекторату Прикордонної поліції Республіки Молдова Валентином Федоровим. Йшлося про поточний стан співробітництва, а також визначення подальших пріоритетів співпраці.

6
стор.

**ПРО ЖИТТЯ
ДЕРЖАВНОГО
РУБЕЖУ**

**КОМПЕТЕНТНО,
ЯСКРАВО,
ЦІКАВО ВСІМ**

читайте у газеті
«Прикордонник України»
та журналі «Кордон», передплата
на які не закінчується ніколи

Передплатний індекс:
газети – 61023, журналу – 48736

Прикордонник України

№ 33 (5575)

1 ВЕРЕСНЯ 2017 РОКУ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

2-3
стор.

Під знаменами звитяги

■ кордон за тиждень

Встановленим порядком оформлено
2,418 млн осіб
та **457** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання
кордону **31** особу,
зокрема, **5** незаконних мігрантів

Вилучено **2** одиниці зброї,
4 боєприпаси,
та **581** г прекурсорів наркотичних засобів

Затримано товарів і вантажів,
що незаконно переміщувалися через
державний кордон, на **3,185** тис. гривень

офіційно

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ №246/2017

Про присвоєння військового звання

1. Присвоїти військове звання генерал-майора: полковнику **БУКОЄМСЬКОМУ Сергію Леонідовичу** – заступнику директора департаменту – начальнику управління озброєння та техніки Департаменту ресурсного забезпечення Адміністрації Державної прикордонної служби України;

полковнику **КРИСІ Петру Степановичу** – заступнику директора департаменту – начальнику управління боротьби з транскордонною злочинністю Департаменту оперативної діяльності Адміністрації Державної прикордонної служби України;

полковнику **СЕРДЮКУ Сергію Івановичу** – директору Департаменту персоналу Адміністрації Державної прикордонної служби України.

Президент України **П. ПОРОШЕНКО**
23 серпня 2017 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ №224/2017Про відзначення державними
нагородами України з нагоди Дня
незалежності України

За особистий внесок у зміцнення обороноздатності Української держави, мужність і самовідданість, виявлені під час бойових дій, високий професіоналізм та зразкове виконання службових обов'язків постановляю:

в органах і підрозділах Державної прикордонної служби України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

МАТУСЯКА Едуарда Вікторовича – полковника

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

МАЛАНЧІЯ Миколу Олександровича – генерал-майора

Нагородити орденом Данила Галицького

КОВБАСУ Юрія Михайловича – полковника

Нагородити медаллю «За військову службу Україні»

ВАСЬКЕВИЧА Сергія Олександровича – підполковника

Нагородити медаллю «За бездоганну службу» III ступеня

БОБКОВА Костянтина Юрійовича – полковника

ДАРІЧ Марину Віталіївну – старшого прапорщика

МИХАЛКА Володимира Ярославовича – підполковника

ПНЧУКА Андрія Васильовича – підполковника

ФУРИКА Михайла Михайловича – старшого прапорщика

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»

АННЕНКОВА Олександра Олександровича – старшого прапорщика

АПЬОНКІНА Дмитра Володимировича – прапорщика

БОБОКАЛА Сергія Дмитровича – старшого прапорщика

РУДЕНКА Богдана Вікторовича – сержанта

ЯКИМА Василя Васильовича – старшого солдата

Президент України **П. ПОРОШЕНКО**
23 серпня 2017 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ №233/2017Про присвоєння імені Героя України
старшого лейтенанта Вячеслава
Семенова Могилів-Подільському
прикордонному загону Південного
регіонального управління Державної
прикордонної служби України

З метою увічнення пам'яті Героя України старшого лейтенанта Семенова Вячеслава Анатолійовича, урахувавши його особливі заслуги перед Батьківщиною, виняткову мужність та героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, зважаючи на високий професіоналізм, зразкове виконання поставлених завдань особовим складом Могилів-Подільського прикордонного загону Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України, постановляю:

Присвоїти ім'я Героя України старшого лейтенанта Вячеслава Семенова Могилів-Подільському прикордонному загону Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України і надалі іменувати його – Могилів-Подільський прикордонний загін імені Героя України старшого лейтенанта Вячеслава Семенова Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Президент України **П. ПОРОШЕНКО**
23 серпня 2017 року

Свято Незалежності

Україна з особливою гордістю та патріотичним піднесенням відсвяткувала 26-ий День своєї Незалежності. У теперішній нелегкий час, коли весь наш народ піднявся на захист Батьківщини від російського агресора, 24 серпня перетворилося для кожного українця з пересічної «червоної» дати календаря на символ нескореності нації. Тож не дивно, що кульмінацією свята став урочистий Парад військ, який пройшов Хрещатиком.

Під знаменами звитяги

Андрій ГЕРАСИМКІВ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Цьогоріч головною вулицею країни крокувало близько 4,5 тисячі військовослужбовців Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби України, співробітники Національної поліції та інших силових відомств нашої країни. Втім, головною родзинкою дійства була участь у параді (вперше за роки незалежності) більш ніж двох сотень військовослужбовців із десяти дружніх нам країн, дев'ять з яких є членами НАТО. Тож разом із українськими керівниками на трибуні були присутні глави й представники оборонних відомств країн-союзниць: міністри оборони США Джеймс Меттіс, Польщі – Антоній Мацєрєвич, Туреччини – Фікрі Ішик, Естонії – Юрі Луйк, Латвії – Раймондс Бергманіс, Литви – Раймундас Каробліс, Чорногорії – Предраг Бошковиц, Грузії –

Леван Ізорія, в. о. міністра оборони Молдови Георгіє Галбура, а також генеральний директор з політики безпеки міністерства оборони Великої Британії – Пітер Воткінс.

Відкриваючи урочистості з нагоди Дня Незалежності Президент України, Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко зазначив, що двадцять шостий рік Незалежності став для нас особливим. Він виявився щедрим на кілька позитивних подій, які беззаперечно залишать свій слід в історії України і вплинуть на наше майбутнє. На двадцять шостому році Незалежності ми успішно завершили боротьбу за ратифікацію Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Першого вересня Угода набирає чинності й стає для нас дорожньою картою реформ. А дорога у нас одна – широкий євроатлантичний автобан, який веде до членства в Європейському Союзі та НАТО.

На двадцять шостому році Незалежності ми зруйнували візову завісу. Громадяни України отримали заслу-

жене право вільно подорожувати до країн ЄС. Угода про асоціацію і безвіз – це те, що є переконливим свідченням про наш остаточний – де-факто і де-юре – розрив з імперією.

На двадцять шостому році Незалежності ми, нарешті, вийшли із глибокого шоку, болю і випробувань, які спричинила для української економіки російська гібридна агресія. Відновили зростання ВВП, і подальші прогнози – позитивні. Це створює можливості до поступового відновлення рівня життя українців.

– Про те, що найгірше, найважче, найбільшнє вже позаду, можна говорити доволі впевнено. З одним лише застереженням. Ми не знаємо, що в голові у «того, хто сидить за поребриком» і посилає до нас тих, про яких сам каже «них там нет», – підкреслив Петро Порошенко. – Найменше, чого хоче Росія, так це успішної України. Наче вона взагалі ніякої України не сприймає. І тому в кремлівських «лабораторіях» то Новоросію видувають, то, як-от зовсім нещодавно,

проголосили Малоросію. Ну що на це скажеш?.. «Нехай собі як знають, божеволіють, конають, – нам своє робить!».

Глава Держави висловив переконання, що попри всі труднощі, Україна буде успішною. Незалежність дала нам шанс, якого ми не можемо змарнувати. А гарантими цієї Незалежності є українське військо. Двісті тисяч воїнів пройшли через шість хвиль мобілізації. Уже близько ста тисяч громадян пішли служити за контрактом. 130 тисяч вояків із бойовим досвідом зарховані до мобілізаційного резерву, і у разі загострення ситуації готові швидко повернутися до строю. Це – армія, яку підтримує весь український народ. Це по-справжньому народна армія!

На жаль, не обійшлося без втрат. Загалом уже понад десять тисяч українських життів – на совісті Кремля.

– Повік не забудемо і не пробачимо ніколи, і нікому! – з цими словами Президент закликав усіх присутніх вшанувати хвилиною мовчання українських воїнів і мирних громадян, які загинули у війні, що її розв'язав російський агресор.

Водночас він нагадав, що це вже далеко не вперше, коли Москва намагається придушити українську Незалежність. Візьмемо хоча б історію столітньої давнини, коли російсько-більшовицька орда окупувала Українську Народну Республіку.

– Є три головних висновки з літопису Української національної революції минулого століття, які варто знати кожному, – наголосив Петро Порошенко. – Ми маємо бути сильними і приділяти належну увагу своїй армії для того, щоб не годувати чужу. Сто років тому це

зрозуміли надто пізно. Ми маємо бути єдиними, бо навіть найміцніші мури впадуть, якщо всередині фортеці панує внутрішній розбрат. Сто років тому саме він став причиною втрати державності. Ми маємо шукати і триматися за союзників. Сто років тому залишилися самна-сам з Росією, а вижили тільки ті нові держави, які мали належну зовнішню підтримку.

Тепер все по-іншому. Наше військо перебуває у кращій формі, ніж будь-коли. І це, до речі, оцінка європейських аналітичних центрів. Звичайно, попереду ще багато роботи з його зміцнення та модернізації, але вже зараз ми готові дати жорстку військову відсіч агресору, якщо він спробує піти у наступ.

Суверенітет і територіальну цілісність України підтримує весь цивілізований світ, про що красномовно свідчать міжнародні санкції введені стосовно окупанта. Символічно є й участь у параді керівників оборонних відомств і військовослужбовців десяти країн-партнерів України.

Є й усі підстави сподіватися, що політична боротьба всередині країни не змінить євроатлантичного курсу нашої держави, така притаманна українцям отаманщина не руйнуватиме основ державності, а «п'ята колона» піде у небуття.

Врешті-решт ми пізнали справжню ціну свободи. В Україні постало громадянське суспільство небайдужих, патріотично налаштованих людей, яке є ключовим рушієм реформ. І цей народ захистить свою державу за будь-яку ціну!

Після урочистої промови Глава Української держави вручив ордени «Золота Зірка» з присвоєнням звання Герой України мужньому оборонцю Авдіївської промзони

двадцятиріччю лейтенанту Василю Тарасюку та рідним загиблого капітана Євгена Лоскота. Восени 2014-го році офіцер зі своїми підлеглими зупинив рух колони російських військ у бік Щастя. Потрапивши в оточення, останньою гранатою він підірвав себе, вигукнувши при цьому «Слава Україні!».

Також Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України вручив Бойові прапори дев'ятьом командирам військових частин: 24-ої окремої механізованої бригади імені короля Данила, 72-ої окремої

137-го окремого батальйону морської піхоти та Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Водночас начальники Західного, Північного, Південного та Азово-Чорноморського регіональних управлінь Держприкордонслужби отримали Бойові знамена з рук очільника прикордонного відомства генерал-лейтенанта Петра Цигикала.

Крім того, Могилів-Подільському прикордонному загону було присвоєно ім'я загиб-

рубежу усім своїм виглядом продемонстрували присутнім, що кордон України надійно захищений від непроханих гостей та зловмисників.

Відмітимо, що парадний розрахунок склали кращі курсанти всіх курсів Національної академії Держприкордонслужби. Серед прикордонників, які крокували Хрещатиком, 21 представник династії «зелених кашкетів», 24 учасники бойових дій та 22 військовослужбовці, чії батьки нині виконують завдання в районі проведення антитерористичної операції.

механізованої бригади імені Чорних Запорозжів, 1-ої окремої танкової бригади «Сіверська», 16-ої окремої бригади армійської авіації «Броди», 1-ої бригади оперативного призначення Національної гвардії України імені Петра Дорошенка, Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», 88-го окремого десантно-штурмового батальйону,

лого в антитерористичній операції Героя України старшого лейтенанта В'ячеслава Семенова.

Далі головною вулицею країни, чітко карбуючи крок, попрямували колони українського воїнства та парадні розрахунки країн-партнерів. Зокрема, Державну прикордонну службу на параді представляли 280 курсантів Національної академії імені Богдана Хмельницького. Дві парадних «коробки» вартових

Утім, святкування Дня Незалежності у середмісті столиці не обмежилися лише військовим парадом. Крім того, усі охочі мали змогу оглянути експозицію української військової техніки під назвою «Міць нескорених». Близько 70 одиниць танків, самохідних артилерійських установок, бойових машин піхоти, бронетранспортерів, вантажних і санітарних автомобілів не залишили байдужим нікого. Були тут і танки «Оплот», «Булат» та нещодавно модернізований Т-72А; ракетна установка «Точка-У»; реактивні системи залпового вогню «Смерч», «Ураган» і «Верба»; одна з найпотужніших гармат у світі «Піон»; системи протиповітряної оборони «Бук», «Тор», С-300ПС; бойові броньовані машини «Дозор-Б» та «Кугуар», які нині ефективно використовують у зоні бойових дій, зокрема, й прикордонники. Тож після таких оглядин, мабуть, навіть найзатятіші песимісти й оратори на кшталт «все пропало!» знатимуть, що українське військо має чим захистити рідну землю, і обов'язково зробить це за першої ж нагоди!

■ КОМПЕТЕНТНО

Генерал-майор Микола Маланчій:

«Можливість побудови прекрасний стимул для

17 серпня 2017 року Президентом України підписано Указ №219/2017 «Про внесення змін до Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України», який набере чинності з дня його офіційного опублікування.

У чому полягає важливість цих змін для подальшого розвитку Служби та як вони вплинуть на кар'єру прикордонників розповідає перший заступник директора департаменту – начальник управління кадрового менеджменту Департаменту персоналу Адміністрації Держприкордонслужби генерал-майор Микола Маланчій.

Інтерв'ю від
Костянтина КРИМСЬКИЙ

– Миколо Олександровичу, чим викликана необхідність внесення змін?

– Наше Положення прийняте майже вісім років тому. Відтоді до законодавства внесено більше вісімдесяти змін і поправок, що стосуються проходження військової служби. У свою чергу документ, який регламентує службу прикордонників, повинен приводитися у відповідність до чинних правових норм. Проте підготовка кожного Указу Президента для корегування Положення потребує виконання чималої кількості формальних моментів. Тому зміни вносяться відразу пакетом, виходячи із найбільш нагальних потреб.

Із початком АТО ми гостро відчули, що наявна редакція Положення не дає можливості оперативної приймати нагальні кадрові рішення. Також задля реалізації державної стратегії з децентралізації влади керівництво Служби прагнуло передати частину своїх повноважень керівникам нижчого рівня.

Ще одна мета, яку ми ставили перед собою, – удосконалення системи кар'єрного зростання, особливо для молодшого персоналу. Бо військова служба за контрактом має приваблювати якомога ширше коло потенційних кандидатів. А можливість побудови кар'єри – прекрасний стимул для сумлінної служби.

Окрім цього йшлося про забезпечення доукомплектування нашої Служби в особливий період.

– У чому полягає децентралізація повноважень? Які її основні критерії?

– Курс на децентралізацію ми почали ще 2016-го року, коли було скасовано необхідність погодження з Адміністрацією низки питань, які належали до компетенції керівників нижчого рівня, зокрема, прийняття на військову службу за контрактом із запасу, призначення начальників відділів прикордонної служби II категорії, погодження призначення персоналу з відповідними департаментами та управліннями Адміністрації Держприкордонслужби за напрямками діяльності.

Вперше за історію незалежності ми передаємо повноваження не на словах, а на ділі, і це нормативно закріплено.

У результаті запроваджених змін визначено, що продовження контракту, присвоєння чергових військових звань, призначення на посади, звільнення з військової служби персоналу буде здійснюватися:

до капітана включно – начальниками органів Держприкордонслужби, які мають право видавати накази по особовому складу;

до підполковника включно – начальниками регіональних управлінь та ректором Національної академії.

Також скасовано необхідність погодження з вищим органом управління покладання тимчасового виконання обов'язків за посадою.

Такі новації значно покращать оперативність вирішення питань, відчутно розширять можливості керівників нижчих ланок із використання кадрового ресурсу, але водночас – призведуть до

збільшення відповідальності посадовців за реалізацію своїх рішень.

– Ви зазначили про покращення у новій редакції Положення для молодшого персоналу. В чому саме вони полягають?

– Відтепер вдвічі скорочено терміни вислуги у військовому званні для молодшого персоналу – від солдата до старшого прапорщика.

Наприклад, термін служби у військовому званні солдата, молодшого сержанта становитиме лише шість місяців (раніше був один рік), сержанта, старшого сержанта та старшини – один рік (раніше було два роки), прапорщика – три роки (до цього було п'ять років).

По-друге, нормативно закріплено право керівника органу присвоювати первинне військове звання сержантського складу «молодший сержант». Раніше таке право було лише у начальників навчальних центрів.

По-третє, внесено зміни до порядку присвоєння молодшому персоналу первинного офіцерського звання. Нині військовослужбовці, які мають вищу освіту за ступенем бакалавра, отримуватимуть військове звання «молодший лейтенант», а військовослужбовці, котрі здобули вищу освіту за ступенем спеціаліста або магістра відразу отримуватимуть первинне офіцерське звання «лейтенант», чого раніше не було.

Проте це не означає, що кожен сержант, який має вищу освіту, автоматично стане офіцером. Присвоєння таких звань і зарахування до офіцерських кадрів буде здійснюватися з ура-

хуванням потреби в офіцерах відповідної спеціальності, певної освіти та морально-ділових якостей особи. Також у разі потреби такі кандидати повинні пройти додатковий курс військової підготовки за напрямом, що відповідає профілю службової діяльності.

– На які нововведення чекають прикордонникам в особливий період?

Голові Служби надано право присвоєння офіцерського складу, до полковника – ступінь вище від звання, передбачене

– По-перше, і це основне, до Положення введено норми, направлені на заохочення персоналу, який виконує завдання із забезпечення захисту суверенітету та територіальної цілісності України.

По-друге, розділ який стосується проходження військової служби та виконання військового обов'язку в особливий період, повністю викладено у новій редакції.

Приведено до умов сьогодення порядок призначення, надання відпусток, лікування у зв'язку з пораненнями та звільнення персоналу, а також питання доукомплектування Служби у разі оголошення мобілізації, настання особливого періоду та воєнного часу.

Визначено порядок зарахування звільнених військовослужбовців на службу у військовому оперативному резерві першої черги.

и кар'єри – ля сумлінної служби»

Голові Служби надано право присвоєння військових звань офіцерського складу, до полковника включно, посмертно та на один ступінь вище від звання, передбаченого за займаною посадою.

– Які зміни з'явилися в процедурі звільнення персоналу?

– У попередній редакції Положення існувала норма про попередження військовослужбовця щодо дострокового розірвання контракту з ініціативи командування не пізніше як за два місяці до виключення зі списків частини.

Ця норма показала свої слабкі сторони. Ми стикалися з ситуацією, коли військовослужбовець попереджався про дострокове розірвання контракту за скоєні правопорушення або невиконання обов'язків, але ще протягом двох місяців змушений був проходити службу, що створювало додаткові труднощі як командуванню, так і людині, яка вже втратила інтерес до служби. Зрештою це негативно впливало на морально-психологічний стан військового колективу.

Окрім цього у зв'язку із внесенням змін до існуючих та введенням в дію нових законодавчих актів, що стосуються запобігання корупції, очищення влади терміни звільнення персоналу за різними статтями почали коливатися в межах від трьох днів до тих же двох місяців. А в таких випадках, як позбавлення військового звання або реалізація дисциплінарного стягнення «звільнення з військової служби через службову невідповідність» звільнення повинно відбуватися негайно.

На підставі цього норму попередження про дострокове розірвання контракту з ініціативи командування за два місяці до виключення зі списків частини було виключено. Тепер попередження здійснюється у строк, встановлений законодавством, а він, як я вже зазначав, різний за різними підставами і в середньому становить два тижні.

Присвоєння військових звань

та включно, посмертно та на один ступінь вище від звання, передбаченого за займаною посадою.

Аналогічно зменшено з двох до одного місяця термін дострокового розірвання контракту з ініціативи військовослужбовця. Наприклад, якщо у військовослужбовця з'явилися сімейні обставини, раніше щоб звільнитися йому необхідно було чекати два місяці. Відтепер керівництво, за наявності підстав, повинно звільнити його протягом місяця з дати подання відповідного рапорту.

Також внесено зміни до порядку надання після звільнення права носіння військової форми одягу. Відтепер таке право матимуть особи, які мають право на пенсію за вислугу років та позитивно характеризуються по службі, а також ті, хто має особливі заслуги перед Україною незалежно від вислуги років. Наприклад, військово-службовці, які отримали поранення під час

участі в антитерористичній операції та звільняються за станом здоров'я, незалежно від вислуги років, отримуватимуть право носіння військової форми одягу, чого раніше нормативно закріплено не було.

– Чи відбулися зміни в питаннях надання персоналу відпусток?

– Так, відбулися. Дещо змінено порядок надання відпусток слухачам і курсантам випускних курсів вищих навчальних закладів, яким тепер після випуску буде надаватися відпустка пропорційно до вислуги років, а не фіксована тридцятиденна, як було до цього. Наприклад, випускник факультету керівних кадрів, який має вислугу більше 15 календарних років, отримає після випуску відпустку терміном 40 календарних днів.

Також оптимізовано процедуру надання відпусток. Керівники органів матимуть змогу видавати накази про надання відпусток на підставі затвердженого графіку відпусток, що позитивно вплине на дотримання графіку в цілому та дозволить контролювати відсоток відсутності загальної чисельності персоналу.

– Микола Олександровичу, чи можна вважати роботу над змінами у відомче положення завершеною?

– Звичайно ні. Робота розпочата та йде своїм ходом. Зважаючи на введені зміни, попереду – моніторинг та внесення змін до наказів Міністерства внутрішніх справ України та Адміністрації Держприкордонслужби України з питань проходження військової служби.

А це – затвердження нової номенклатури посад, внесення змін до порядку організації роботи з добору та вивчення кандидатів на військову службу за контрактом, тому що, на нашу думку, на сьогодні процедура добору на військову службу за контрактом обтяжлива, а також є багато інших питань.

Наразі на етапі реєстрації в Міністерстві юстиції України знаходиться нова Інструкція з обліку особового складу, яка не оновлювалася останніх дванадцять років. За нашими прогнозами вона буде опублікована та набере чинності на початку вересня цього року.

З метою розширення спектру заохочення персоналу нами опрацьовано проект наказу про нагородження персоналу вогнепальною та холодною зброєю.

Нами буде проведено практичну апробацію нововведень, і в разі необхідності ми будемо готувати нові зміни. Як то кажуть: досконалості немає меж.

Ми відкриті для співпраці, готові до дискусій і чекаємо пропозицій щодо покращення відомчої нормативної бази від керівників регіональних управлінь, органів охорони, військовослужбовців, суспільних і громадських організацій, а також небайдужих громадян.

Таким чином ми зможемо здійснити реформування системи кадрового менеджменту, що позитивно вплине на ефективне управління персоналом і розвиток Державної прикордонної служби України в цілому. ■

Зменшено строки вислуги у військовому званні молодшому персоналу

Військове звання	Нова норма	Було
солдат (матрос)	6 місяців	1 рік
молодший сержант (старшина 2 статті)	6 місяців	1 рік
сержант (старшина 1 статті)	1 рік	2 роки
старший сержант (головний старшина)	1 рік	2 роки
старшина (головний корабельний старшина)	1 рік	2 роки
прапорщик (мічман)	3 роки	5 років

Надано повноваження:

- ✓ призначення
- ✓ присвоєння військових звань
- ✓ укладання контрактів
- ✓ звільнення

Начальникам органів

до капітана включно

Начальникам регіональних управлінь

до підполковника включно

✓ скасовано необхідність погодження з вищим органом управління покладання тимчасового виконання обов'язків за посадою

РОЗІРВАННЯ КОНТРАКТУ

	Нова норма	Було
попередження військовослужбовця про дострокове розірвання контракту з ініціативи командування	У строк, встановлений законодавством*	за 2 місяці до виключення зі списків особового складу
попередження про дострокове розірвання контракту з ініціативи військовослужбовця	У місячний строк	за 2 місяці до виключення зі списків особового складу

* - за різними статтями звільнення термін попередження про дострокове розірвання контракту коливається в межах від трьох днів до двох місяців

■ гарячі будні

На крадених
заїдеш недалеко

Протягом лише однієї доби вартові українських рубежів зібрали справжній врожай викрадених авто. Прикордонники Білгород-Дністровського загону виявили «Фіат 500» української реєстрації, на якому 36-річна жіночка прямувала в Молдову через пункт пропуску «Кучурган». Спрацювала база даних Інтерполу. Автівку 2012 року випуску викрали в Одесі 2014 року. Згодом два автомобілі білоруської реєстрації – «Тойоту» 2010 року випуску та «Хюндай» 2016 року зупинили у пункті пропуску «Нові Яриловичі» на Чернігівщині. За інформацією бази даних Інтерполу автомобілі значилися викраденими у Білорусі та РФ відповідно. Надвечір автомобіль марки «БМВ», української реєстрації не зміг потрапити до Польщі через пункт пропуску «Рава-Руська», оскільки теж виявився викраденим. Ініціатором розшуку виступає бюро Інтерполу Угорщини. Завершила «хіт-парад» старенька «Мазда» з польськими номерами, яка прибула наприкінці дня в пункт пропуску «Краковець». Автомобіль 2004 року випуску свого часу вкрали у Німеччині. Всі викрадені авто передані Нацполіції разом із водіями. Винних встановить слідство.

Дмитро СЛИВНИЙ

Спиртопривід
не запустили

Під час моніторингу берегової лінії Кучурганського водосховища прикордонники відділу «Лиманське» Білгород-Дністровського загону виявили шланг діаметром 32 мм. Трубопривід було прокладено з Республіки Молдова до України на напрямку Дністровськ – Лиманське. З його допомогою зловмисники ймовірно планували незаконно переміщувати спирт. Правоохоронці встановили, що шланг «свіжий» та ще не використовувався: новий, порожній, без характерного запаху спирту. Трубопривід був надійно закріплений на молдовській стороні, тож правоохоронці за допомогою прикордонного катера демонтували лише частину шлангу – до лінії державного кордону. Протяжність вилученої труби склала 540 метрів. Встановлюються причетні.

Іван ІВАНЧУК

«Святкова» погоня

У Житомирській області День Незалежності правоохоронці змушені були «відзначити» в погоні. На одній із доріг поблизу пункту пропуску «Виступовичі» правоохоронці помітили «Міцубісі L-200», що слідував у тилі України. На вимогу зупинитися водій додав газу. «Зелені кашкетки» почали переслідування. Втікач, не впоравшись з керуванням, з'їхав у кювет та перекинувся. При спробі покинути машину і втекти порушника затримали. В автомобілі виявилось близько 6,5 тисячі пачок тютюнових виробів. На водія складені протоколи за злісну непокору та порушення Правил дорожнього руху. Триває подальша перевірка.

Андрій ДЕМЧЕНКО

■ регіональна безпека

Кордон з Молдовою: спільний контроль
в пріоритеті

В Адміністрації Держприкордонслужби відбулася робоча зустріч першого заступника Голови Державної прикордонної служби України Василя Серватюка із заступником начальника Генерального інспекторату Прикордонної поліції Республіки Молдова Валентином Федоровим.

Ольга ДЕРКАЧ

Метою зустрічі було обговорення поточного стану співробітництва між прикордонними відомствами України та Молдови, підтримання практичної взаємодії, а також визначення подальших пріоритетів співпраці.

Сторони коротко підбили підсумки результатів діяльності за поточний рік, обговорили

обстановку, яка склалася на ділянці українсько-молдовського кордону, а також наголосили на високому рівні двостороннього співробітництва в інтересах забезпечення регіональної прикордонної безпеки. Зокрема, в ході зустрічі було відмічено зростання позитивних показників оперативної-службової діяльності як результат проведення спільних патрулювань на українсько-молдовській ділянці кордону та низки спеціаль-

них операцій, спрямованих на боротьбу з нелегальним обігом вогнепальної зброї та контрабандою тютюнових виробів.

Окремо, під час розмови було обговорено питання розвитку та розширення спільного контролю у пунктах пропуску на українсько-молдовському кордоні, а також завершення внутрішньодержавного погодження і підписання міждержавної угоди про спільний контроль. ■

■ назавжди в строю

Геройський Могилів-Подільський

28 серпня особовий склад Могилів-Подільського прикордонного загону урочисто зустрів Бойовий прапор військової частини. Віддавши шану бойовому знамену, прикордонники дали клятву до останнього бути вірними Батьківщині, свято берегти мир та примножувати славу України.

Людмила КАТЕРИНИЧ

23 серпня нинішнього року Указом Президента України Могилів-Подільському прикордонному загону присвоєно почесне ім'я Героя України старшого лейтенанта В'ячеслава Семе-

нова. Офіцер-прикордонник загинув 17 лютого 2015 року під час героїчної оборони блокпосту «Балу», що на підступах до Дебальцевого. А вже 24 серпня, під час параду з нагоди Дня Незалежності, іменне бойове знамено Могилів-Подільського прикордонного загону Голова Державної прикордонної служби України генерал-лейтенант Петро Цигикал передав його командирі – полковнику Юрію Василюку.

– Присвоєння ввіреному мені загону імені Героя України старшого лейтенанта В'ячеслава Семенова ще більше згуртувало наш колектив в одну бойову родину, – зазначив Юрій Василік звертаючись до підлеглих під час зустрічі Бойового прапора. – На сьогодні Могилів-Подільський прикордонний загін – єдиний серед органів охорони кордону удостоєний такої високої честі. Це зобов'язує кожного з нас самовіддано служити українському народові, мужньо й непохитно боронити рідну землю, не шкодуючи життя! ■

■ нацбезпека

Бар'єр терору масового ураження

Держприкордонслужба, Український науково-технологічний центр і Державне управління з ядерної та радіаційної безпеки Норвегії у партнерстві з Президією поліцейських сил Словацької Республіки реалізували проект «SOS-Alert Solution». Ця програма транскордонного співробітництва має на меті посилення можливостей перехоплення незаконних радіоактивних, хімічних, біологічних і ядерних матеріалів на словацько-українському кордоні.

Ольга ДЕРКАЧ

Вищезгаданий проект фінансується норвезькою програмою «Транскордонне співробітництво», загальний бюджет якої склав понад 1,1 мільйона євро. З них 85 відсотків фінансових ресурсів було виділено з норвезького фінансового механізму, а 15 відсотків – співфінансування з державного бюджету Словацької Республіки.

Проект дозволив Держприкордонслужбі України та Прикордонній поліції Словаччини придбати спеціальне обладнання для виявлення незаконних радіаційних, хімічних, біологічних чи ядерних матеріалів, засоби індивідуального захисту для навчання та всіх подальших заходів спеціалізованих сил безпеки України та Словацької Республіки. Окрім того, в рамках проекту профінансовано широкомасштабне навчання для працівників сил безпеки України та Словаччини у цій сфері.

Наразі в Осло триває заключна зустріч партнерів, під час якої експерти оцінюють весь хід проекту «SOS – Alert Solution», визначають перешкоди та резерви в рамках співпраці. Вже досягнута домовленість про те, що Міжнародний Дослідний Центр запобігання наслідків поширення радіаційних, хімічних, бактеріологічних та ядерних матеріалів, Національна поліція і Служба безпеки України, формуватимуть партнерську базу нового, заздалегідь визначеного проекту. ■

■ за реальними подіями

Володимир ПАТОЛА

Початок у №27-32.

«Київ – невідомість»

П'ятниця, 13 червня

Шукування, полігон, літак.
«Київ – невідомість» – рейс непевний.
І веселка в небі – добрий знак...

Залишалися останні години до старту. Після урочистого маршу та проводів настроїв воїнів піднявся. Хвилюватися було ніколи. І час, і сили забирали останні покvapні приготування.

– Пане Дмитре, що у нас із саперними лопатами? – запитав старшину застави, старшого прапорщика Дмитра Міщенка один із начальників відділень.

– Нічого, товаришу капітан. Я питаю тиловиків, але поїдемо, судячи з усього без лопат. Кажуть, нагорі побутує думка, що це зайвий металобрухт і тягати їх немає сенсу. Думаю, насправді все простіше: у нас на всю частину два десятки малих саперних. Не розкладних. При цьому, погнутих і затуплених.

– Добре ставлення до шанцевого інструмента. Тоді зрозуміло: видавати або всім, або нікому. Фактор швидше психологічний. Які варіанти?

– А які тут варіанти? Будемо діставати на місці. – І до іншого офіцера:

– Володю, в тебе чисті відомості в планшеті залишилися, зі списком?

– Так, є. Скільки треба?

– Автомат, магазин, набой, багнет, броня, каска... По скільки там колонок?

– По вісім.

– Дай штуки три. Про всяк випадок.

– Беріть. Я ще роздрукую. – І, передавши декілька аркушів, дістав з кишені флешку та побіг у протилежному напрямку – цього разу до свого кабінету. Офіцер був серед тих, хто ніяк не міг взятися за чистку власного автомата після стрільб, а виїжджати із брудним – не хотів. Зброя такого ставлення не любить. Крім того, нав'язлива думка, що забув або залишив поза увагою щось важливе не давала йому спокою.

Тим часом Ігор та Дмитро продовжували розмову:

– ПМ-и на всіх, чи тільки на офіцерів і прапорщиків?

– ПМ-ів не беремо.

– Знущається? Теж зайвий металобрухт?

– Я не приймаю подібних рішень, але почув схоже формулювання, на тему металобрухту.

– В принципі без пістолетів обійтися можна. Це не лопати. Дев'ятиміліметрова «пукалка» під час дуелі «градів» не зарядить... – Сказав, щоби не засмучуватися, і сам собі не повірив Ігор.

Пізнніше, коли у хлопців виникатиме необхідність працювати однією рукою, в тісних приміщеннях, транспорті або просто піти в магазин за продуктами, враховуючи досить неспокійну обстановку та різні настрої місцевого населення, офіцер виходитиме із ситуації елементарно: просто братиме в кишеню цивільних спортивних штанів гранату. Про всяк випадок.

Іхати на війну уперше треба саме так: поспішно, не знаючи до останньої хвилини, що буде далі. І щоб завжди щось не встигати й бути зайнятим. Щоби думки, ані погані, ані хороші, не мали часу відвідувати спантеліченої голови...

2014 року командування усіх силових структур, на різних рівнях, «відмінно» забезпечувало усім, хто носить погони та взяв до рук зброю, легку спантеліченість,

серйозну заклопотаність, необхідність думати в останній момент, приймати рішення швидко, не замислюючись глибоко. Хтось ображено списував це на прорахунки у вищих штабах, хтось сприймав як належне, хтось іронічно усміхався.

Тим часом у бійців першої зведеної мобільної застави ОКПП «Київ» був неабиякий привід для радості: трястися зі столиці сотні кілометрів «бойовою машиною» класу «шкільний автобус «Богдан», (такі широко використовувалися на початку АТО і в Збройних Силах, і в Національній гвардії, і в прикордонній службі, природно, теж) – не доведеться.

Хтось із командирів зробив неоціненну послугу: організував для всієї застави квитки на літак. А отже не буде доби безглузлого виснаження. Сили, увагу та зосередженість

Відрядження

можна зекономити до того часу, коли треба буде дивитися у свій сектор ведення вогню з борта вантажівки чи бронетехніки, проїжджаючи на місце виконання завдань через територію, неконтрольовані повністю ані ворогом, ані нами.

А тим часом Олексій Войцеховський підійшов до Ігоря Радковського:

– Дозвольте звернутися. Чув: Ви щось зі старшиною говорили про лопати?

– Не потрібні вони нам. Наступати будемо.

– Втішили! Серйозно?

– Звичайно ні. Жартую. Хоча, хто його знає, насправді...

– А я вже надіявся...
Тоді усі тридцять бійців боялися, але сподівалися і мріяли наступати, «зачищати» від ворога наш Донбас, гнати з України російську погань за будь-яку ціну. Вони вірили у свої сили, в те, що навіть якщо не пощастить – це буде даремно. Кожен уявляв, як відновлюватиме пошкоджені прикордонні стовпи там, де вони були раніше і де їм належить стояти.

Команда чистити зброю – і хлопці поспішно беруться за свої, закопчені димом «калани». Хочеться привести їх до пристойного стану якнайшвидше, адже невідомо, чи не знадобляться на місці сходу. Кожного дня в новинах невістні повідомлення про ворожі ДРГ, напади на колони, втрати.

У двір частини влітає машина командира. Полковника Сергія Мула хлопці не бачили якийсь час, але було не до нього. Знову шукування. Зі службовою «Камрі» поспішно вивантажують якісь клунки.

– У кого свої каремати і спальники – підняти руки!

Короткий критичний огляд спорядження. – Ви і Ви – продовжуйте займатися зброєю. Вийти зі строю. – І досвідчені туристи повертаються до чистки своїх автоматів. – А у Вас каремат не годиться. – Це вже якомусь сержантові, що встиг учора заїхати у спорттовари, але грошей на якісне спорядження і досвіду для правильного вибору йому не вистачило. – Це килимок для фітнесу. Він не зігріє на землі. Залиште його в частині та отримайте по відомості каремат. Спальник нормальний – можете користуватися своїм.

– Старшина, оформити видачу турспорядження!

Хлопців не сильно цікавило, звідки взяли настільки швидко три десятки спальників і карематів, яких у той час ще практично не було на військових складах. Держава тільки

починала перелаштовуватися на воєнний лад. Де не встигали офіційні механізми – працювали волонтери і кошти з власної кишені. Проте безумовно, пізнніше, лежачи в багатогодинних секретах та відпочиваючи, іноді на голий землі, воїни були вдячні за доречний подарунок перед виїздом.

Ось уже добряче «налякани» маслом і ганчірками автомати складені до ящиків, усе перераховано та зафіксовано і Дмитро Міщенко, доручивши свою власну сумку комусь із хлопців, контролює завантаження спільного майна. У його особі зараз весь відділ логістики, усе забезпечення цих трьох десятків вояків.

А інші тим часом сідають до автобусів і рухаються... в напрямку приміщення аеровокзалу. Ні, не на військовий аеродром, не до трапу повітряного судна, а саме до аеровокзалу.

Погони із блискучими зірками та золотистою окантовкою (єдині, передбачені нормативними документами для прикордонників на той час) – зняті. Яскраво-зеленого «пікселю» майже не видно під іншим спорядженням. Більшість із хлопців зовсім без знаків розпізнання. Хтось узяв камуфльовані погони від старої форми або і зовсім – старший камуляж, який вийшов з ужитку, але набагато практичніший за своїми якістьми. Частина офіцерів пробрили ножем дірки в петлях, на які чіпляються погони і вкрутили туди заготовлені для такого випадку чорні пластикові зірочки. Під бронею та розвантажувальним жилетом, не кажучи уже про автоматний ремінь, в умовах літньої спеки ці зірочки встигнуть добряче подряпати плечі. Проте війна ще не вибила із цих людей специфічного уявлення про гідність. І, що характерно, не виб'є...

– Володь, тобі для чого зірочки? Там же погонів не носять.

– І даремно, Артем. Нам ховатися нічого.

– Кажуть, кадриль оголосили винагороду. Три тисячі за прикордонника. Десять – якщо він офіцер.

– Я теж таке чув. Біс його знає. Якщо зустрінемося в ближньому – хай падлюка бачить і помирає нещасним. Мабуть, неприємно розуміти у свій останній момент, що міг заробити купу грошей, але вже не отримав їх і на задоволення витратити не зможеш.

– А якщо пощастить не тобі, а кадрильцю?

– Тоді це вже будуть не мої проблеми.

– А в тебе знайдуться? Шість штукоч?

– Для тебе, старлей? Звичайно. І обидва по-дурному розреготалися. Сміхом заразилися хлопці, які стояли поряд і чули розмову.

Багаж уже напівдорозі до літака, ручної поклажі воїни практично не мають, Зате у кожного пристебнута до портупей чи бронезилета каска. Металева. Кевларових на той час у частині ще не було. Майже на всіх – бронезилети. Різні. Збирали – де могли. Більшість – 3–4 класу захисту. Один чи два навіть 5-го. Як на 2014 рік – справжня мрія. Вагою під 18 кілограмів...

Два бронезилети спеціального класу. «Щасливим» власником одного із них практично добровільно став Павло Моцяк. Знав, що протиножова «бляшанка», не здатна втримати ані осколка, ані кулі з пістолета, не кажучи про щось серйозніше, стане причиною для депресії, коли дістанеться будь-якому іншому бійцю. Сам сержант Моцяк ставився до цих питань з певним оптимістичним

фаталізмом: вірив, що йому просто не може не пощастити.

Офіцери і прапорщики, разом семеро, зовсім без бронезилетів. Їм засоби індивідуального захисту передасть відразу після посадки група із десяти бійців, також бориспільчан, яка уже встигла повоювати і повертається на ротацію.

Невтомний старшина разом із командиром дістали для хлопців декілька ящиків мінералки. Аеродромний автобус поданий на посадку і група, яка в залі виглядала, м'яко кажучи дико, піднімається по трапу.

Звичайний комерційний рейс. Цивільний лайнер. Одна половина відсіку економкласу зайнята військовим підрозділом. Інша – звичайні громадяни, які купили квитки і рухаються по своїх справах. Бійці дивляться на дівчат у літніх сукнях чи спортивних обтягую-

чих футболочках із неприхованим захопленням. Літо. Жарко. Крім того, хлопці, особливо молоді, вже відчувають себе майже героями, ну, зовсім трішечки. В усякому разі – людьми, які героями скоро зможуть стати. Думки про погане розвіюються самі собою. Особливо, коли виходить традиційно ефектна стюардеса в ідеально підігнаній формі.

Після короткого планового оголошення, інструктажу щодо ременів безпеки та інших елементів обов'язкової формули Інна (як свідчить її іменна табличка) каже, що до пасажирів говоритиме командир екіпажу.

Голос у мікрофоні зичить усім пасажирам легкого польоту, лаконічно дякує підрозділу воїнів, які перебувають на борту, бажає їм вдало виконати завдання, повернутися живими та здоровими. Твердість і чіткість формулювань яскраво свідчить, що це слова сильної людини. По-чоловічому. Щиро, але без зайвих емоцій. До підсумкового «Слава Україні», яким пілот завершив своє коротке звернення, приєднується уся цивільна частина салону. Військовим не залишається нічого іншого, як відповісти і вже вдруге за декілька годин відчутти, наскільки люблять та підтримують своїх захисників представники величезної спільноти, яку у казенних текстах офіційних документів, а іноді і в поетичних рядках, прийнято називати українським народом.

Турбіни набирають оберти, а літак – висоту. Хлопці продовжують посміхатися, роздивляючись дівчат, іноді намагаючись завести розмову. Дівчата тихцем розмовляють між собою із захопленням, часом дивляться на воїнів дещо сумно. У Харкові їхні дороги розійдуться. Цивільні пасажири роз'їдуться по своїх квартирах, офісних центрах і готелях. А за вартовими рубежів уже виїхав і мчить, піднімаючи пил на дорозі, повнопривідний військовий КамАЗ «крокодил». Він зупиниться в прямому розумінні біля трапу судна, забере хлопців із нехитрим багажем спочатку в тимчасовий перевалочний пункт – наметове містечко на території Харківської авіаційної ескадрильї, а згодом – далі у невідомість.

Літак став на курс, і натруджені злетом турбіни запрацювали легше. Вартові рубежів знімають мобільними телефонами красівид з вікна, розповідають один одному анекдоти, радіють сонцю та обмінюються мріями. Ці люди, безумовно, уже ніколи не будуть такими як зараз. Усі вони зміняться більшою чи меншою мірою, але зворотної дороги більше немає. І це, насправді, просто чудово. ■

Далі буде.

■ МИСТЕЦТВО

Блокпост у пейзажі

– В одному із прикордонних загонів була стіна. Хороша така стіна, велика і біла. І пуста. Звичайно, такою вона не могла залишатися довго, – пише, жартуючи, на своїй сторінці в соціальній мережі Facebook волонтер і художниця Беата Куркуль.

Іван КАЧУР

Коли прес-офіцер Азово-Чорноморського регіонального управління підполковник Максим Сорока запропонував створити Діораму варті зелених кашкетів – художниця усміх-

нулася, але своєрідний професійний виклик прийняла: незважаючи на значний досвід у неї раніше не було робіт саме в цьому жанрі.

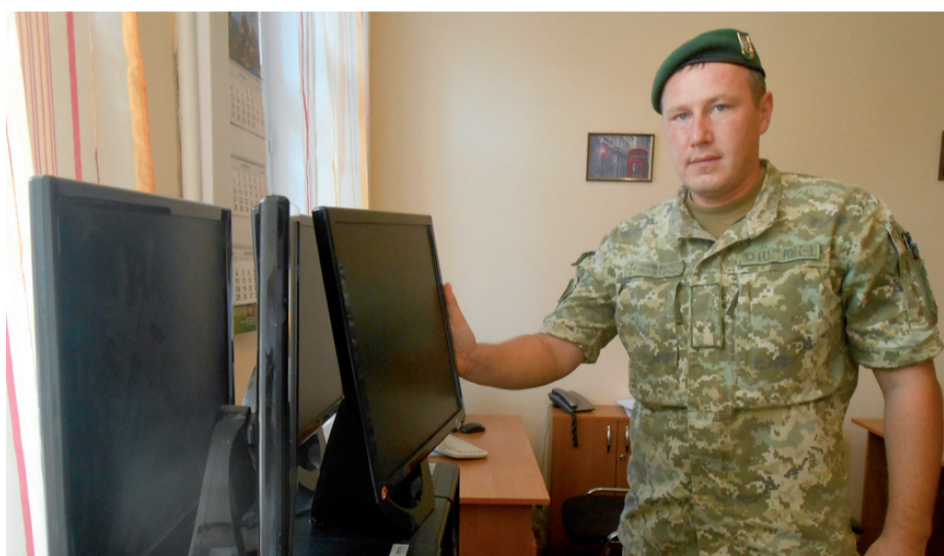
Всупереч відомій приказці, «перший млинець» вийшов гідно. Передусім, завдяки ретельному опрацюванню деталей.

Вирішили зобразити один із блокпостів, якого художниця не мала можливості бачити в реальності. Однак це місце добре знав Максим. Він скидав художниці фотографії в різних ракурсах, скріншоти з камер, а в процесі роботи усе обговорювалося, відточувалося до найдрібнішого. Як наслідок, заходячи в приміщення, людина миттєво поринає в атмосферу бойових буднів вартових рубежів.

Отож стіна перестала бути білою і якнайкраще вписалася в інтер'єр кімнати історії Херсонського прикордонного загону. ■

■ шефство

Від Нацбанку – з любов'ю

Національний банк України передав для потреб Могилів-Подільського прикордонного загону 100 одиниць комп'ютерної та офісної техніки. Головна фінансова установа регулярно підтримує вартових придністровської ділянки українського державного рубежу.

Людмила КАТЕРИНИЧ

– Ми надзвичайно вдячні керівництву НБУ за благодійну допомогу, яку, до речі, прикордонники Могилів-Подільського загону отримують не вперше, – зазначає начальник загону полковник Юрій Василик. – Нам було передано 70 одиниць комп'ютерної техніки, а

також господарче майно, побутову техніку та медобладнання вартістю понад 270 тисяч гривень. У травні з нагоди Дня прикордонника головна банківська установа України передала нашому загону шість одиниць автомобільної техніки. Всю отриману нині оргтехніку буде направлено в підрозділи охорони кордону, де вона використовуватиметься у повсякденній діяльності, – повідомив під час урочистостей керівник прикордонного загону. ■

■ від щирого серця!

Рада та актив Одеської обласної громадської організації «Ветеран кордону» щиро та сердечно вітають ювілярів: старших прапорщиків у відставці **ЯСТРЕМСЬКОГО Володимира Івановича** з 70-річчям; **ХРАМЦОВА Леоніда Григоровича** з 60-річним ювілеєм, прапорщика запасу **ГУШАКОВА Герасима Геннадійовича** з 45-річчям та іменинників вересня місяця: підполковника у відставці **КАРПАСОВА Олександра Вікторовича**; старших прапорщиків у відставці – **ЧЕРНЕЙКА Леоніда Адамовича**, **КАПЛУНА**

Дмитра Самійловича, **ТІТОРЧУКА Миколу Ігнатовича**, **ТІШКА Анатолія Степановича**; старших прапорщиків запасу – **БЛОЦЬКОГО Віталія Івановича**, **ДУСІКА Олександра Івановича**, **ЗАРЕЦЬКОГО Олександра Івановича**, **ЛЯХОВА Сергія Гавриловича**, **МУРАВСЬКОГО Володимира Костянтиновича** та старшого сержанта запасу **КІСЛЯ Ігоря Васильовича!**

Бажаємо усім міцного здоров'я, сімейного благополуччя, наснаги та чистого неба над головою!

■ варто знати

День знань у світі

Для мільйонів українських школярів, студентів, їхніх батьків, а також вчителів і викладачів 1 вересня – це справжнє свято. День знань завжди ознаменований святковими лінійками, урочистими промовами та обережками квітів для педагогів. Проте в інших країнах є свої традиції, пов'язані з першим навчальним днем.

Світлана ДЕЙЧУК

У більшості європейських країн (Франція, Ірландія, Бельгія, Польща, Чеська Республіка, Естонія, Литва, Угорщина, Словенія) навчальний рік починається, як і в Україні, першого вересня.

Словацькі школярі збираються на день пізніше, другого вересня, тому що перше вересня є національним святом – Днем Конституції.

У скандинавських країнах навчання починається дещо раніше: у третій тиждень серпня в Швеції і з середини серпня у Фінляндії. Щоденників тут немає, лист з успіхами батьки отримують один раз на місяць. На заняттях можна паралельно з навчанням займатися своїми справами. ■

Школярі Нідерландів навчальний рік починають у понеділок, можливо, і в середині серпня. Всіх дітей збирають разом, директор виголошує промову. Квіти прийнято дарувати не в перший день навчального року, а в останній.

У США навчання починається у серпні або у перший вівторок вересня. Ніяких лінійок, ніякого параду, ніяких пісень і святкового одягу. Все дуже буденно і про початок навчання нагадує лише скорочений навчальний день.

У Канаді навчальний рік починається в перший понеділок вересня, після святкування Дня Праці.

Навчальний рік в Ірландії ніколи не починається в понеділок. Можливо, це тому, що понеділок вважається днем духів.

В Іспанії початок нового навчального року досі залежить від строків збирання врожаю, і в кожній провінції країни ця дата своя.

В Італії навчальний рік починається 1 жовтня, в Японії – 1 квітня, так як тут вважають, що весна – це початок нового життя, тому саме час починати вчитися, у Грузії – 20 вересня.

На протилежному боці земної кулі, в Австралії, починають учитися в лютому, тобто, за їхнім календарем наприкінці літа.

Навчальний рік в Індії починається в квітні, а в перший клас ідуть у чотири роки. Урочистостей в перший навчальний день немає.

У Камбоджі діти вперше знайомляться зі школою 1 жовтня. Перший день школи тут такий же, як і інші. Ані квітів, ані тортів. ■

■ пам'яті товаришів

24 серпня внаслідок автокатастрофи трагічно обірвалося життя прикордонників запасу братів **Сергія та Олександра НІКОЛАСВИХ**. Друзі, колеги та побратими по зброї висловлюють щирі співчуття рідним і близьким. Хлопці, ви завжди були справжніми. Пам'ятаємо, сумуємо. Ваші посмішки назавжди залишаться в наших серцях.

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

Видається
з липня 1943 року

Прикордонник
України

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Головний редактор
Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ
Заступник
головного редактора
Андрій ГЕРАСИМІВ
Літературний редактор
Світлана ДЕЙЧУК
Черговий по номеру
Володимир ПАТОЛА

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15
Замовлення: **54570**
Наклад: **5200 прим.**

З питань розміщення реклами звертатися у відділ медіа-проектів та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавці. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтінська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
527-66-73, 239-85-77

E-mail: redactor@dpsu.gov.ua
kordo@ukr.net